

Ovaj je tekst namijenjen isključivo dokumentiranju i nema pravni učinak. Institucije Unije nisu odgovorne za njegov sadržaj. Vjerodostojne inačice relevantnih akata, uključujući njihove preambule, one su koje su objavljene u Službenom listu Europske unije i dostupne u EUR-Lexu. Tim službenim tekstovima može se izravno pristupiti putem poveznica sadržanih u ovom dokumentu.

► **B** **DIREKTIVA 2009/103/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**
od 16. rujna 2009.
u odnosu na osiguranje od građanskopravne odgovornosti u pogledu upotrebe motornih vozila i
izvršenje obveze osiguranja od takve odgovornosti
(kodificirana verzija)
(Tekst značajan za EGP)
(SL L 263, 7.10.2009., str. 11.)

Koju je izmijenila:

Službeni list			
	br.	stranica	datum
► <u>M1</u>	Direktiva (EU) 2021/2118 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2021.	L 430	1 2.12.2021.

▼B**DIREKTIVA 2009/103/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**

od 16. rujna 2009.

u odnosu na osiguranje od građanskopravne odgovornosti u pogledu upotrebe motornih vozila i izvršenje obveze osiguranja od takve odgovornosti

(kodificirana verzija)

(Tekst značajan za EGP)

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

*Članak 1.***Definicije**

Za potrebe ove Direktive:

▼M1

1. „vozilo” znači:

(a) svako motorno vozilo koje pokreće isključivo mehanička snaga na kopnu, ali koje se ne kreće po tračnicama s:

i. najvećom konstrukcijskom brzinom većom od 25 km/h; ili

ii. najvećom neto masom većom od 25 kg i najvećom konstrukcijskom brzinom većom od 14 km/h;

(b) svako priključno vozilo koje se upotrebljava s vozilom iz točke (a), bilo ono spojeno ili ne.

Ne dovodeći u pitanje točke (a) i (b), invalidska kolica isključivo namijenjena osobama s tjelesnim invaliditetom ne smatraju se vozilima navedenima u ovoj Direktivi;

1.a „upotreba vozila” znači svaka upotreba vozila koja je u skladu s funkcijom vozila kao prijevoznog sredstva u trenutku nezgode, neovisno o značajkama vozila i neovisno o terenu na kojem se motorno vozilo upotrebljava te o tomu je li ono u stanju mirovanja ili u pokretu;

2. „oštećena osoba” ili „osoba oštećena” znači svaka osoba koja ima pravo na naknadu štete u vezi sa štetom ili ozljedom prouzročenom vozilima;

▼B

3. „nacionalni ured za osiguranje” znači profesionalna organizacija koja je utemeljena u skladu s Preporukom br. 5 koju je 25. siječnja 1949. usvojio Pododbor za cestovni promet Odbora za unutarnji promet Gospodarske komisije Ujedinjenih naroda za Europu, a koja okuplja društva za osiguranje koja u jednoj državi imaju odobrenje za obavljanje poslova osiguranja motornih vozila od građanskopravne odgovornosti;

▼B

4. „područje na kojem se vozilo uobičajeno nalazi” znači:
- (a) područje države čije registarsku pločicu vozilo nosi, bez obzira na to je li ta registarska pločica trajna ili privremena; ili
 - (b) kada nije potrebna registracija za određenu vrstu vozila, ali vozilo nosi pločicu osiguranja ili neku razlikovnu oznaku sličnu registarskoj pločici, područje države u kojoj je izdana pločica osiguranja ili oznaka; ili
 - (c) kada za određene tipove vozila nije potrebna ni registarska pločica ni pločica osiguranja, niti razlikovna oznaka, područje države u kojoj imatelj vozila ima stalno boravište; ili
 - (d) kada vozilo nema registarsku pločicu ili ima registarsku pločicu koja ne odgovara ili više ne odgovara tom vozilu, a sudjelovalo je u nezgodi, područje države u kojoj se dogodila nezgoda, za potrebe likvidacije štete u skladu s prvom alinejom članka 2. točke (a) ili u skladu s člankom 10.;
5. „zelena karta” znači međunarodna potvrda o osiguranju izdana u ime nacionalnog ureda u skladu s Preporukom br. 5 koju je 25. siječnja 1949. donio Pododbor za cestovni promet Odbora za unutarnji promet Gospodarske komisije Ujedinjenih naroda za Europu;
6. „društvo za osiguranje” znači društvo koje je dobilo službeno odobrenje za rad u skladu s člankom 6. ili člankom 23. stavkom 2. Direktive 73/239/EEZ;
7. „poslovni nastan” znači sjedište društva, zastupništvo ili podružnica društva za osiguranje kako je utvrđeno u članku 2. točki (c) Druge direktive Vijeća 88/357/EEZ od 22. lipnja 1988. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na izravno osiguranje osim životnog osiguranja i utvrđivanju odredbi za olakšavanje djelotvornog ostvarivanja slobode pružanja usluga ⁽¹⁾;

▼M1

8. „matična država članica” znači matična država članica kako je definirana u članku 13. stavku 8. točki (a) Direktive 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾.

▼B*Članak 2.***Područje primjene**

Odredbe članka 4., 6., 7. i 8. primjenjuju se na vozila koja se uobičajeno nalaze na području jedne od država članica:

⁽¹⁾ SL L 172, 4.7.1988., str. 1.

⁽²⁾ Direktiva 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) (SL L 335, 17.12.2009., str. 1.).

▼B

- (a) nakon što je zaključen sporazum između nacionalnih ureda za osiguranje prema kojem svaki nacionalni ured u skladu s odredbama nacionalnog prava o obveznom osiguranju jamči likvidaciju šteta u vezi s nesrećama koje se dogode na njezinu području i koje prouzroče vozila koja se uobičajeno nalaze na području druge države članice, bez obzira na to jesu li takva vozila osigurana ili ne;
- (b) od datuma koji odredi Komisija, nakon što se u uskoj suradnji s državama članicama uvjerila da je takav sporazum zaključen;
- (c) na razdoblje trajanja tog sporazuma.

*Članak 3.***Obvezno osiguranje vozila****▼M1**

Podložno članku 5., svaka država članica poduzima sve odgovarajuće mjere kako bi osigurala da je građanskopravna odgovornost u pogledu upotrebe vozila koje se uobičajeno nalazi na njezinu području pokrivena osiguranjem.

Ova se Direktiva ne primjenjuje na upotrebu vozila u događanjima i aktivnostima povezanim s motornim sportom, uključujući utrke, natjecanja, treniranje, testiranje i demonstracije na ograničenom i označenom području u državi članici, ako država članica osigura da organizator te aktivnosti ili bilo koja druga strana sklopi alternativnu policu osiguranja ili jamstva kojom je pokrivena šteta za bilo koju treću stranu, uključujući gledatelje i druge prolaznike, ali koja ne obuhvaća nužno štetu nanесenu vozačima koji sudjeluju u tim aktivnostima i njihovim vozilima.

▼B

Na temelju mjera iz prvog stavka određuje se opseg pokrivenosti i uvjeti pokrivanja.

Svaka država članica poduzima sve odgovarajuće mjere kako bi osigurala da ugovor o osiguranju također pokriva:

- (a) u skladu sa zakonodavstvom koje je na snazi u drugim državama članicama, svaku štetu ili ozljedu prouzročenu na području tih država;
- (b) svaku štetu ili ozljedu koju pretrpe državljani država članica na putu koji izravno povezuje dva područja na kojima je na snazi Ugovor ako ne postoji nacionalni ured za osiguranje odgovoran za područje koje se prelazi; u tom se slučaju šteta ili ozljeda pokriva u skladu s nacionalnim pravom o obveznom osiguranju koje je na snazi u državi članici na čijem se području vozilo uobičajeno nalazi.

Osiguranje iz prvog stavka obvezno pokriva i oštećenje stvari i tjelesne ozljede.

▼M1*Članak 4.***Provjera osiguranja**

1. Države članice suzdržavaju se od provjere osiguranja od građanskopravne odgovornosti u pogledu vozila koja se uobičajeno nalaze na području druge države članice i vozila koja se uobičajeno nalaze na području treće zemlje, a na njihovo područje dolaze s područja neke druge države članice.

▼M1

One međutim mogu provoditi takve provjere osiguranja pod uvjetom da su te provjere nediskriminirajuće, potrebne i razmjerne s obzirom na cilj koji se nastoji ostvariti te:

- (a) da se provode u okviru nadzora koji nije usmjeren isključivo na provjeru osiguranja; ili
- (b) da su dio općeg sustava provjera na državnom području koje se provode i u pogledu vozila koja se uobičajeno nalaze na području države članice koja provodi provjeru i da za njihovu provedbu nije nužno zaustavljanje vozila.

2. Na temelju propisa države članice kojem podliježe vođa obrade, osobni podaci mogu se obrađivati ako je to potrebno u svrhu borbe protiv vožnje neosiguranim vozilima u državama članicama koje nisu države članice područja na kojem se ta vozila uobičajeno nalaze. Taj propis mora biti u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ i njime se moraju utvrditi i odgovarajuće mjere zaštite prava i sloboda te legitimnih interesa ispitanika.

Tim se mjerama država članica osobito navodi točna svrha obrade podataka, upućuje na relevantnu pravnu osnovu, poštuju relevantni sigurnosni zahtjevi i načela nužnosti, proporcionalnosti i ograničavanja svrhe te utvrđuje proporcionalno razdoblje čuvanja podataka. Osobni podaci koji se obrađuju u skladu s ovim člankom isključivo u svrhu provođenja provjere osiguranja čuvaju se samo dok su potrebni za tu svrhu i čim se to postigne, u potpunosti se brišu. Ako se provjerom osiguranja pokaže da je vozilo pokriveno obveznim osiguranjem u skladu s člankom 3., vođa obrade odmah briše te podatke. Kada se provjerom ne može utvrditi je li vozilo pokriveno obveznim osiguranjem u skladu s člankom 3., podaci se čuvaju samo tijekom ograničenog razdoblja koje ne prelazi broj dana koji je potreban kako bi se utvrdilo postoji li osiguravateljno pokriće.

▼B*Članak 5.***Odstupanje od obveze u pogledu obveznog osiguranja vozila**

1. Država članica može odstupiti od članka 3. u pogledu određenih fizičkih ili pravnih osoba, javnih ili privatnih; popis tih osoba sastavlja dotična država i dostavlja ga drugim državama članicama i Komisiji.

Država članica koja tako odstupa poduzima odgovarajuće mjere kako bi osigurala isplatu naknade štete za svaku štetu ili ozljedu koju na njezinu području ili na području drugih država članica prouzroče vozila koja pripadaju takvim osobama.

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

▼B

Ona posebno određuje instituciju ili tijelo u zemlji u kojoj se dogodi šteta ili ozljeda odgovorno za isplatu naknade štete oštećenim osobama u skladu sa zakonima te države u slučajevima u kojima se ne primjenjuje članak 2. točka (a).

Ona dostavlja Komisiji popis osoba izuzetih iz obveznog osiguranja i institucija i tijela koja su odgovorna za naknadu štete.

Komisija objavljuje taj popis.

2. Država članica može odstupiti od članka 3. u pogledu određenih vrsta vozila ili određenih vozila koja imaju posebne pločice; popis takvih vrsta ili takvih vozila sastavlja dotična država i dostavlja ga drugim državama članicama i Komisiji.

Svaka država članica koja tako odstupa osigurava da se vozila iz prvog podstavka smatraju vozilima za koje nije ispunjena obveza osiguranja iz članka 3.

Garancijski fond države članice u kojoj se nezgoda dogodila ima pravo zatim podnijeti odštetni zahtjev garancijskom fondu u državi članici u kojoj se vozilo uobičajeno nalazi.

Od 11. lipnja 2010. države članice izvješćuju Komisiju o provedbi i praktičnoj primjeni ovog stavka.

Nakon pregleda tih izvješća Komisija prema potrebi podnosi prijedloge za zamjenu ili stavljanje izvan snage tog odstupanja.

▼M1

3. Država članica može odstupiti od članka 3. u pogledu vozila koja su privremeno ili trajno povučena iz upotrebe i zabranjena za upotrebu, pod uvjetom da je uspostavljen službeni upravni postupak ili druga provjerljiva mjera u skladu s nacionalnim pravom.

Svaka država članica koja tako odstupa osigurava da se vozila iz prvog podstavka smatraju vozilima u pogledu kojih nije ispunjena obveza osiguranja iz članka 3.

Garancijski fond države članice u kojoj se nezgoda dogodila ima pravo zatim podnijeti odštetni zahtjev garancijskom fondu u državi članici u kojoj se vozilo uobičajeno nalazi.

4. Država članica može odstupiti od članka 3. u pogledu vozila koja se upotrebljavaju isključivo na područjima na kojima je pristup ograničen u skladu s njezinim nacionalnim pravom.

Svaka država članica koja tako odstupa osigurava da se vozila iz prvog podstavka smatraju vozilima u pogledu kojih nije ispunjena obveza osiguranja iz članka 3.

Garancijski fond države članice u kojoj se nezgoda dogodila ima pravo zatim podnijeti odštetni zahtjev garancijskom fondu u državi članici u kojoj se vozilo uobičajeno nalazi.

5. Država članica može odstupiti od članka 3. u pogledu vozila čija upotreba na javnim cestama nije dopuštena u skladu s njezinim nacionalnim pravom.

▼ M1

Svaka država članica koja odstupa od članka 3. u pogledu vozila iz prvog podstavka osigurava da se ta vozila smatraju vozilima u pogledu kojih nije ispunjena obveza osiguranja iz članka 3.

Garancijski fond države članice u kojoj se nezgoda dogodila ima pravo zatim podnijeti odštetni zahtjev garancijskom fondu u državi članici u kojoj se vozilo uobičajeno nalazi.

6. Ako država članica, u skladu s člankom 5., odstupi od stavka 3. u pogledu vozila čija upotreba na javnim cestama nije dopuštena, ta država članica može odstupiti i od članka 10. u pogledu naknade štete koju su prouzročila ta vozila na područjima koja nisu dostupna javnosti zbog pravnih ili fizičkih ograničenja pristupa takvim područjima, kako su definirana njezinim nacionalnim pravom.

7. U pogledu stavaka od 3. do 6., države članice obavješćuju Komisiju o korištenju odstupanja i posebnim aranžmanima koji se odnose na njegovu provedbu. Komisija objavljuje popis tih odstupanja.

▼ B*Članak 6.***Nacionalni uredi za osiguranje**

Svaka država članica osigurava da u slučaju kada je nezgodu na njezinu području prouzročilo vozilo koje se uobičajeno nalazi na području druge države članice nacionalni ured za osiguranje, ne dovodeći u pitanje obvezu iz članka 2. točke (a), dobije informacije:

- (a) o području na kojem se vozilo uobičajeno nalazi i eventualno o njegovoj registarskoj oznaci;
- (b) ako je to moguće, o pojedinostima o osiguranju vozila koje su obično navedene na zelenoj karti, a koje su u posjedu imatelja vozila, ako te pojedinosti zahtijeva država članica na čijem se području vozilo uobičajeno nalazi.

Svaka država članica također osigurava da ured dostavlja informacije iz točaka (a) i (b) nacionalnom uredu za osiguranje države na čijem se području vozilo uobičajeno nalazi.

POGLAVLJE 2.

**ODREDBE KOJE SE ODNOSI NA VOZILA KOJA SE UOBIČAJENO
NALAZE NA PODRUČJU TREĆIH ZEMALJA***Članak 7.***Nacionalne mjere koje se odnose na vozila koja se uobičajeno nalaze
na području trećih zemalja**

Svaka država članica poduzima sve odgovarajuće mjere kako bi osigurala da se vozila koja se uobičajeno nalaze na području treće zemlje i koja dolaze na područje na kojem je na snazi Ugovor ne upotrebljavaju na njezinu području ako ne postoji pokriće za eventualne štete ili ozljede prouzročene tim vozilom na cijelom području na kojem je na snazi Ugovor, u skladu sa zahtjevima zakona pojedinih država članica o obveznom osiguranju od građanskopravne odgovornosti za upotrebu vozila.

▼B*Članak 8.***Dokumentacija koja se odnosi na vozila koja se uobičajeno nalaze na području trećih zemalja**

1. Svako vozilo koje se uobičajeno nalazi na području treće zemlje mora prije dolaska na područje na kojem je na snazi Ugovor imati važeću zelenu kartu ili potvrdu o graničnom osiguranju kojom se utvrđuje da je vozilo osigurano u skladu s člankom 7.

Međutim, vozila koja se uobičajeno nalaze u trećoj zemlji smatraju se vozilima koja se uobičajeno nalaze u Zajednici ako nacionalni uredi svih država članica pojedinačno, svaki u skladu s odredbama vlastitog nacionalnog prava o obveznom osiguranju, jamče likvidaciju šteta u vezi s nesrećama koje se dogode na njihovu području i koje prouzroče takva vozila.

2. Nakon što u uskoj suradnji s državama članicama ustanovi da su preuzete obveze iz drugog podstavka stavka 1., Komisija određuje datum od kojeg i vrste vozila za koje države članice više ne zahtijevaju predočenje isprava iz prvog podstavka stavka 1.

POGLAVLJE 3.

MINIMALNI IZNOSI POKRIVENI OBVEZNIM OSIGURANJEM**▼M1***Članak 9.***Minimalni iznosi**

1. Ne dovodeći u pitanje bilo kakva viša jamstva koja države članice mogu propisati, svaka država članica zahtijeva da osiguranje iz članka 3. bude obvezno u pogledu sljedećih minimalnih iznosa:

- (a) za tjelesne ozljede: 6 450 000 EUR po nezgodi, neovisno o broju oštećenih osoba, ili 1 300 000 EUR po oštećenoj osobi;
- (b) za oštećenje stvari: 1 300 000 EUR po nezgodi, neovisno o broju oštećenih osoba.

Za države članice koje nisu uvele euro minimalni iznosi preračunavaju se u njihovu nacionalnu valutu primjenom važećeg deviznog tečaja na 22. prosinca 2021. kako je objavljen u *Službenom listu Europske unije*.

2. Svaki pet godina od 22. prosinca 2021. Komisija preispituje iznose iz stavka 1. u skladu s harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena (HIPC) utvrđenim na temelju Uredbe (EU) 2016/792 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.

Komisija donosi delegirane akte u skladu s člankom 28.b u vezi s prilagodbom tih iznosa HIPC-u u roku od šest mjeseci nakon isteka svakog petogodišnjeg razdoblja.

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2016/792 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o harmoniziranim indeksima potrošačkih cijena i indeksu cijena stambenih objekata i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 2494/95 (SL L 135, 24.5.2016., str. 11.).

▼M1

Za države članice koje nisu uvele euro iznosi se preračunavaju u njihovu nacionalnu valutu primjenom deviznog tečaja koji je važio na datum izračuna novih minimalnih iznosa kako je objavljen u *Službenom listu Europske unije*.

POGLAVLJE 4.

**NAKNADA ŠTETE KOJU JE PROUZROČILO NEPOZNATO VOZILO
ILI VOZILO ZA KOJE NIJE ISPUNJENA OBVEZA OSIGURANJA
UTVRĐENA ČLANKOM 3. I NAKNADA ŠTETE U SLUČAJU
NESOLVENTNOSTI**

▼B*Članak 10.***Tijelo odgovorno za naknadu štete**

1. Svaka država članica osniva ili ovlašćuje tijelo sa zadatkom osiguranja naknade štete, barem do granica obveze osiguranja za oštećenje stvari ili tjelesne ozljede prouzročene nepoznatim vozilom ili vozilom za koje obveza osiguranja utvrđena stavkom 3. nije ispunjena.

▼M1

Prvim podstavkom ne dovodi se u pitanje pravo država članica da naknadu štete od strane tog tijela smatraju supsidijarnom ili ravnopravnom, kao ni pravo da predvide likvidaciju štete između tog tijela i osobe ili osoba koje su odgovorne za nezgodu i drugih osiguravatelja ili tijela za socijalno osiguranje koji su dužni nadoknaditi štetu oštećenoj osobi u pogledu iste nezgode. Međutim, države članice ne smiju dopustiti tijelu da isplatu naknade štete učini ovisnom o tome da oštećena osoba na bilo koji način mora dokazati da odgovorna osoba nije u mogućnosti ili odbija isplatiti naknadu štete.

2. Oštećena osoba može se u svakom slučaju obratiti izravno tijelu koje je, na temelju podataka koje oštećena osoba dostavi na njegov zahtjev, obvezno dostaviti oštećenoj osobi utemeljeni odgovor u vezi s isplatom bilo kakve naknade štete.

▼B

Međutim, države članice mogu isključiti isplatu naknade štete od strane tog tijela za osobe koje su dobrovoljno ušle u vozilo koje je prouzročilo štetu ili ozljedu ako tijelo može dokazati da su znale da je vozilo neosigurano.

3. Države članice mogu ograničiti ili isključiti isplatu naknade štete od strane tog tijela kod oštećenja stvari od strane nepoznatog vozila.

▼M1

Međutim, ako je tijelo isplatilo naknadu štete za znatne tjelesne ozljede bilo kojoj osobi oštećenoj zbog iste nezgode u kojoj je nepoznatim vozilom prouzročeno i oštećenje stvari, države članice ne smiju isključiti isplatu naknade štete za oštećenje stvari na temelju činjenice da je vozilo nepoznato. Neovisno o tome, države članice mogu predvidjeti samopridržaj od najviše 500 EUR koji snosi oštećena osoba koja je pretrpjela takvo oštećenje stvari.

▼B

Uvjeti pod kojima se tjelesne ozljede trebaju smatrati znatnima određuju se u skladu sa zakonodavstvom ili drugim propisima države članice u kojoj se nezgoda dogodila. S tim u vezi, države članice mogu uzeti u obzir, između ostalog, pitanje je li ozljeda zahtijevala bolničku njegu.

▼M1

4. Svaka država članica primjenjuje svoje zakone i druge propise na isplatu naknade štete od strane tog tijela, ne dovodeći u pitanje bilo koju drugu praksu koja je povoljnija za oštećenu osobu.

Članak 10.a

Zaštita oštećenih osoba u pogledu štete nastale kao posljedica nezgoda koje su se dogodile u njihovoj državi članici boravišta u slučaju nesolventnosti društva za osiguranje

1. Svaka država članica osniva ili ovlašćuje tijelo sa zadatkom osiguranja naknade štete oštećenim osobama koje imaju boravište na njezinu državnom području, barem do granica obveze osiguranja, za oštećenje stvari ili tjelesne ozljede koji su prouzročeni vozilom koje osigurava društvo za osiguranje, od trenutka kada se:

(a) nad društvom za osiguranje počne provoditi stečajni postupak; ili

(b) nad društvom za osiguranje počne provoditi postupak likvidacije kako je definiran u članku 268. stavku 1. točki (d) Direktive 2009/138/EZ.

2. Svaka država članica poduzima odgovarajuće mjere kako bi osigurala da tijelo iz stavka 1. ima na raspolaganju dostatna sredstva za naknadu štete oštećenim osobama u skladu s pravilima utvrđenima u stavku 10. kada isplate naknade štete dopijevaju u situacijama predviđenima u stavku 1. točkama (a) i (b). Te mjere mogu uključivati zahtjeve za uplatu financijskih doprinosa, pod uvjetom da su uvedeni samo u odnosu na društva za osiguranje kojima je odobrenje za rad izdala država članica koja je uvela te zahtjeve.

3. Ne dovodeći u pitanje bilo koju obvezu iz članka 280. Direktive 2009/138/EZ, svaka država članica osigurava da se, kad god nadležni sud ili bilo koje drugo nadležno tijelo izda nalog ili donese odluku o pokretanju postupka iz stavka 1. točke (a) ili (b) u odnosu na društvo za osiguranje čija je matična država članica ta država članica, taj nalog ili odluka javno objavi. Tijelo iz stavka 1. s poslovnim nastanom u matičnoj državi članici društva za osiguranje osigurava da se sva tijela iz stavka 1. u svim državama članicama odmah obavješćuju o tom nalogu ili toj odluci.

4. Oštećena osoba može podnijeti odštetni zahtjev izravno tijelu iz stavka 1.

5. Po primitku odšetnog zahtjeva tijelo iz stavka 1. obavješćuje ekvivalentno tijelo u matičnoj državi članici društva za osiguranje i društvo za osiguranje nad kojim se provodi stečajni ili likvidacijski postupak, ili njegovog upravitelja ili likvidatora, kako su definirani u članku 268. stavku 1. točki (e) odnosno (f) Direktive 2009/138/EZ, da je od oštećene osobe primilo odštetni zahtjev.

▼ **M1**

6. Društvo za osiguranje nad kojim se provodi stečajni ili likvidacijski postupak ili njegov upravitelj ili likvidator obavješćuje tijelo iz stavka 1. kada isplaćuje naknadu ili odbija odgovornost u pogledu odštetnog zahtjeva koji je također primilo tijelo iz stavka 1.

7. Države članice osiguravaju da tijelo iz stavka 1., među ostalim na temelju informacija koje je oštećena osoba dostavila na njegov zahtjev, oštećenoj osobi dostavi obrazloženu ponudu za naknadu štete ili utemeljen odgovor kako je predviđeno u drugom podstavku ovog stavka, u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom, u roku od tri mjeseca od datuma na koji je oštećena osoba tijelu podnijela svoj odštetni zahtjev.

Za potrebe prvog podstavka tijelo:

(a) daje obrazloženu ponudu za naknadu štete ako utvrdi da je odgovorno za isplatu naknade štete u skladu sa stavkom 1. točkom (a) ili (b), da odštetni zahtjev nije osporen i da je visina štete djelomično ili u potpunosti procijenjena;

(b) daje utemeljen odgovor na točke navedene u odštetnom zahtjevu ako utvrdi da nije odgovorno za isplatu naknade štete u skladu sa stavkom 1. točkom (a) ili (b) ili ako je odgovornost sporna ili nije jasno utvrđena ili pak visina štete nije u potpunosti procijenjena.

8. Ako se naknada štete duuguje u skladu sa stavkom 7. drugim podstavkom točkom (a), tijelo iz stavka 1. naknadu štete oštećenoj osobi isplaćuje bez nepotrebne odgode, a u svakom slučaju u roku od tri mjeseca nakon što je oštećena osoba prihvatila obrazloženu ponudu za naknadu štete iz stavka 7. drugog podstavka točke (a).

Ako je visina štete samo djelomično procijenjena, zahtjevi u pogledu plaćanja naknade štete utvrđeni u prvom podstavku primjenjuju se na tu djelomično procijenjenu štetu i to od trenutka prihvatanja odgovarajuće obrazložene ponude za naknadu štete.

9. Države članice osiguravaju da u svim fazama postupka iz ovog članka tijelo iz stavka 1. ima sve potrebne ovlasti i nadležnosti kako bi moglo pravodobno surađivati s drugim takvim tijelima u drugim državama članicama, s tijelima koja su osnovana ili ovlaštena u skladu s člankom 25.a u svim državama članicama i s drugim zainteresiranim stranama, uključujući društvo za osiguranje nad kojim se provodi stečajni ili likvidacijski postupak, njegovog upravitelja ili likvidatora i nacionalna nadležna tijela država članica. Takva suradnja uključuje traženje, primanje i pružanje informacija, među ostalim o pojedinostima određenih odštetnih zahtjeva, tamo gdje je to potrebno.

10. Ako se matična država članica društva za osiguranje navedenog u stavku 1. razlikuje od države članice u kojoj oštećena osoba ima boravište, tijelo iz stavka 1. u državi članici u kojoj oštećena osoba ima boravište, a koje je isplatilo naknadu štete toj oštećenoj osobi u skladu sa stavkom 8., ima pravo od tijela iz stavka 1. u matičnoj državi članici društva za osiguranje zahtijevati potpunu nadoknadu iznosa isplaćene naknade štete.

▼ **M1**

Tijelo iz stavka 1. u matičnoj državi članici društva za osiguranje izvršava uplatu tijelu iz stavka 1. u državi članici u kojoj oštećena osoba ima boravište, a koje je oštećenoj osobi isplatilo naknadu štete u skladu sa stavkom 8., u razumnom roku nakon primitka zahtjeva za takvu nadoknadu koji nije dulji od šest mjeseci, osim ako su se ta tijela drukčije dogovorila u pisanom obliku.

Na tijelo koje je isplatilo naknadu štete u skladu s prvim podstavkom prelaze prava oštećene osobe prema osobi koja je prouzročila nezgodu ili njezinom društvu za osiguranje, osim prema ugovaratelju osiguranja ili drugoj osiguranoj osobi koja je prouzročila nezgodu ako bi odgovornost ugovaratelja osiguranja ili osigurane osobe pokrilo nesolventno društvo za osiguranje u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom. Svaka država članica obvezna je priznati tu subrogaciju kako ju je predviđela bilo koja druga država članica.

11. Stavcima od 1. do 10. ne dovodi se u pitanje pravo država članica da:

- (a) naknadu štete koju isplati tijelo iz stavka 1. smatraju supsidijarnom ili ravnopravnom;
- (b) u pogledu iste nezgode predvide likvidaciju štete između:
 - i. tijela iz stavka 1.;
 - ii. osobe ili osoba odgovornih za nezgodu;
 - iii. drugih društava za osiguranje ili tijela za socijalno osiguranje koji su dužni nadoknaditi štetu oštećenoj osobi.

12. Države članice ne dopuštaju tijelu iz stavka 1. da isplatu naknade štete učini podložnom bilo kojim zahtjevima osim onima koji su predviđeni ovom Direktivom. Države članice osobito ne dopuštaju tijelu iz stavka 1. da isplatu naknade štete učini podložnom zahtjevu da oštećena osoba dokaže da odgovorna pravna ili fizička osoba nije u mogućnosti ili odbija isplatiti naknadu štete.

13. Tijela iz stavka 1. ili subjekti iz drugog podstavka ovog stavka nastoje do 23. prosinca 2023. sklopiti sporazum radi provedbe ovog članka u pogledu njihovih funkcija i obveza te postupaka za nadoknadu u skladu s ovim člankom.

U tu svrhu, do 23. lipnja 2023. svaka država članica:

- (a) osniva ili ovlašćuje tijelo iz stavka 1. te mu daje ovlast za pregovaranje o takvom sporazumu i njegovo sklapanje; ili
- (b) određuje subjekt i daje mu ovlast za pregovaranje o takvom sporazumu i njegovo sklapanje, u kojem će tijelo iz stavka 1. postati stranka kada bude osnovano ili ovlašteno.

O sporazumu iz prvog podstavka odmah se obavješćuje Komisija.

▼ M1

Ako sporazum iz prvog podstavka nije sklopljen do 23. prosinca 2023., Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s postupkom iz članka 28.b kako bi utvrdila postupovne zadaće i postupovne obveze tijela iz stavka 1. u pogledu nadoknade.

▼ B*Članak 11.***Sporovi****▼ M1**

U slučaju spora između tijela iz članka 10. stavka 1. i osiguravatelja od građanskopravne odgovornosti o tome tko je od njih dužan isplatiti naknadu štete oštećenoj osobi, države članice poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi jedna od tih strana bila određena kao odgovorna za privremenu isplatu naknade štete oštećenoj osobi bez odgode.

▼ B

Ako se u konačnici utvrdi da je druga strana trebala isplatiti svu ili dio naknade štete, ta druga strana nadoknađuje odgovarajući iznos onoj strani koja je izvršila isplatu.

▼ M1

POGLAVLJE 5.

POSEBNE KATEGORIJE OŠTEĆENIH OSOBA, KLAUZULE O ISKLJUČENJU, JEDINSTVENA PREMIJA, VOZILA OTPREMLJENA IZ JEDNE DRŽAVE ČLANICE U DRUGU

▼ B*Članak 12.***▼ M1****Posebne kategorije oštećenih osoba****▼ B**

1. Ne dovodeći u pitanje drugi podstavak članka 13. stavka 1., osiguranje iz članka 3. pokriva odgovornost za tjelesne ozljede svih putnika osim vozača, nastale upotrebom vozila.

2. Članovi obitelji ugovaratelja osiguranja, vozača ili bilo koje druge osobe koja kod nezgode podliježe građanskopravnoj odgovornosti i čija je odgovornost pokrivena osiguranjem iz članka 3. ne smiju biti isključeni iz osiguranja u pogledu svojih tjelesnih ozljeda na temelju tog odnosa.

3. Osiguranje iz članka 3. obuhvaća tjelesne ozljede i oštećenje stvari pješaka, biciklista i drugih nemotoriziranih korisnika ceste koji, kao posljedica prometne nezgode u kojoj je sudjelovalo motorno vozilo, u skladu s nacionalnim građanskim pravom imaju pravo na naknadu štete.

Ovaj članak ne dovodi u pitanje građanskopravnu odgovornost, kao ni visinu naknade štete.

▼B*Članak 13.***Klauzule o isključenju****▼M1**

1. Svaka država članica poduzima sve odgovarajuće mjere kako bi osigurala da se sve zakonske odredbe ili ugovorne klauzule sadržane u polici osiguranja izdanoj u skladu s člankom 3. smatraju nevažećima u pogledu odštetnih zahtjeva trećih osoba oštećenih zbog nezgode ako te zakonske odredbe ili ugovorne klauzule isključuju iz osiguranja upotrebu ili vožnju vozila:

▼B

- (a) od strane osoba koje za to nemaju izričito ili implicitno odobrenje;
- (b) od strane osoba koje nemaju vozačku dozvolu koja im dopušta da voze dotično vozilo;
- (c) od strane osoba koje krše zakonske tehničke zahtjeve u pogledu stanja i sigurnosti dotičnog vozila.

Međutim, odredba ili klauzula iz točke (a) prvog podstavka može se upotrijebiti protiv osoba koje su dobrovoljno ušle u vozilo koje je prouzročilo štetu ili ozljedu ako osiguravatelj može dokazati da su znale da je vozilo ukradeno.

▼M1

Države članice imaju mogućnost – u slučaju prometnih nezgoda koje se dogode na njihovu državnom području – ne primijeniti odredbu u prvom podstavku ako i u mjeri u kojoj oštećena osoba može dobiti naknadu štete od tijela za socijalno osiguranje.

▼B

2. Kod ukradenih ili na silu pribavljenih vozila, države članice mogu predvidjeti da tijelo navedeno u članku 10. stavku 1. treba isplatiti naknadu štete umjesto osiguravatelja prema uvjetima navedenima u stavku 1. ovog članka. Ako se vozilo uobičajeno nalazi u drugoj državi članici, to tijelo ne može tražiti naknadu ni od jednog tijela u toj državi članici.

▼M1

Države članice koje u slučaju ukradenih ili na silu pribavljenih vozila predviđaju da tijelo iz članka 10. stavka 1. treba isplatiti naknadu štete mogu za oštećenje stvari odrediti samopridržaj do najviše 250 EUR koji snosi oštećena osoba.

▼B

3. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se svaka zakonska odredba ili ugovorna klauzula sadržana u polici osiguranja koja isključuje putnika iz takvog pokrića na temelju činjenice da je znao ili da je trebao znati da je u trenutku nesreće vozač vozila bio pod utjecajem alkohola ili nekih drugih opojnih sredstava smatra nevažećom u vezi s odštetnim zahtjevom takvog putnika.

*Članak 14.***Jedinstvena premija**

Države članice poduzimaju sve potrebne mjere kako bi osigurale da sve police obveznog osiguranja od građanskopravne odgovornosti koja proizlazi iz upotrebe vozila:

▼B

- (a) pokrivaju, na temelju jedinstvene premije i tijekom cijelog trajanja ugovora, cjelokupno područje Zajednice, uključujući svaki boravak vozila u drugoj državi članici za vrijeme trajanja ugovora; i
- (b) jamče, na temelju jedinstvene premije, u svakoj državi članici pokriće propisano njezinim zakonom ili pokriće propisano zakonom države članice u kojoj se vozilo uobičajeno nalazi ako je to pokriće više.

*Članak 15.***Vozila otpremljena iz jedne države članice u drugu****▼M1**

1. Odstupajući od članka 13. točke 13. podtočke (b) Direktive 2009/138/EZ, ako je vozilo otpremljeno iz jedne države članice u drugu, državom članicom u kojoj se nalazi rizik smatra se, ovisno o izboru osobe odgovorne za pokriće odgovornosti za štetu nanesenu trećim osobama, bilo država članica registracije bilo, odmah nakon prihvatanja isporuke od strane kupca, država članica odredišta i to tijekom razdoblja od trideset dana, čak i ako vozilo nije službeno registrirano u državi članici odredišta.

Države članice osiguravaju da informacijski centar iz članka 23. države članice u kojoj je vozilo registrirano, informacijski centar države članice odredišta, ako se one razlikuju, i informacijski centar bilo koje druge relevantne države članice, kao što je država članica u kojoj se nezgoda dogodila ili u kojoj oštećena osoba ima boravište, međusobno surađuju kako bi osigurali dostupnost potrebnih informacija o otpremljenom vozilu koje imaju u skladu s člankom 23.

▼B

2. Ako je vozilo sudjelovalo u nesreći tijekom razdoblja iz 1. stavka ovog članka dok je neosigurano, tijelo iz članka 10. stavka 1. u državi članici odredišta odgovorno je za naknadu štete predviđenu člankom 9.

▼M1*Članak 15.a***Zaštita oštećenih osoba u nezgodama koje uključuju prikolicu koju vuče vozilo**

1. U slučaju nezgode koju je prouzročio niz vozila koji se sastoji od vozila koje vuče prikolicu, ako prikolica ima zasebno osiguranje od odgovornosti za štetu nanesenu trećim osobama, oštećena osoba može podnijeti odštetni zahtjev izravno društvu za osiguranje koje je osiguralo prikolicu:

- (a) ako se prikolica može identificirati, ali vozilo koje ju je vuklo ne može; i
- (b) ako je primjenjivim nacionalnim pravom predviđeno da osiguravatelj prikolice osigurava isplatu naknade štete.

Društvo za osiguranje koje je oštećenoj osobi isplatilo naknadu štete može se obratiti društvu koje je osiguralo vučno vozilo ili tijelu iz članka 10. stavka 1. ako je i u mjeri u kojoj je to predviđeno primjenjivim nacionalnim pravom.

▼M1

Ovim se stavkom ne dovodi u pitanje primjenjivo nacionalno pravo kojim se predviđaju pravila koja su povoljnija za oštećenu osobu.

2. U slučaju nezgode koju je prouzročio niz vozila koji se sastoji od vozila koje vuče prikolicu, osiguravatelj prikolice, osim ako se primjenjivim nacionalnim pravom od njega zahtijeva da isplati punu naknadu štete, na zahtjev oštećene osobe bez nepotrebne odgode obavješćuje ju o:

- (a) identitetu osiguravatelja vučnog vozila; ili
- (b) ako osiguravatelj prikolice ne može identificirati osiguravatelja vučnog vozila, mehanizmu za naknadu štete predviđenom člankom 10.

▼B

POGLAVLJE 6.

POTVRDA, SAMOPRIDRŽAJ, IZRAVNO POSTUPANJE**▼M1***Članak 16.***Potvrda o odštetnim zahtjevima u vezi s odgovornošću za štetu nanesenu trećim osobama**

Države članice osiguravaju da ugovaratelj osiguranja ima pravo u bilo kojem trenutku zatražiti potvrdu o odštetnim zahtjevima u vezi s odgovornošću za štetu nanesenu trećim osobama koji se odnose na vozilo ili vozila pokrivena ugovorom o osiguranju barem za razdoblje od prethodnih pet godina ugovornog odnosa, ili potvrdu o nepostojanju takvih odštetnih zahtjeva („potvrda o odštetnim zahtjevima”).

Društvo za osiguranje ili tijelo koje je država članica eventualno imenovala za pružanje usluga obveznog osiguranja ili za davanje takvih potvrda dostavlja tu potvrdu o odštetnim zahtjevima ugovaratelju osiguranja u roku od 15 dana od zahtjeva. Pritom se koriste obrascem potvrde o odštetnim zahtjevima.

Države članice osiguravaju da, pri uzimanju u obzir potvrda o odštetnim zahtjevima koje su izdala druga društva za osiguranje ili druga tijela kako su navedena u drugom stavku, društva za osiguranje ne postupaju prema ugovarateljima osiguranja na diskriminirajući način te da im ne naplaćuju prekomjerne premije zbog njihova državljanstva ili isključivo na temelju njihove prethodne države članice boravišta.

Države članice osiguravaju da, ako društvo za osiguranje pri određivanju premija uzima u obzir potvrde o odštetnim zahtjevima, s tim potvrdama izdanima u drugim državama članicama postupa jednako kao s onima koje je izdalo društvo za osiguranje ili tijela kako su navedena u drugom stavku u istoj državi članici, među ostalim i pri primjeni popusta.

Države članice osiguravaju da društva za osiguranje objavljuju opći pregled svojih politika u pogledu načina na koji upotrebljavaju potvrde o odštetnim zahtjevima pri izračunu premija.

Komisija do 23. srpnja 2023. donosi provedbene akte kojima se u obliku predloška pobliže određuju oblik i sadržaj potvrde o odštetnim zahtjevima iz drugog stavka. Taj predložak sadržava sljedeće informacije:

▼ M1

- (a) identitet društva za osiguranje ili tijela koje izdaje potvrdu o odštetnim zahtjevima;
- (b) identitet ugovaratelja osiguranja, uključujući njegove podatke za kontakt;
- (c) osigurano vozilo i njegov identifikacijski broj vozila;
- (d) datum početka i datum isteka osiguravateljnog pokrića vozila;
- (e) broj odštetnih zahtjeva u vezi s odgovornošću za štetu nanesenu trećim osobama koji su podmireni na temelju ugovora o osiguranju ugovaratelja osiguranja u razdoblju obuhvaćenom potvrdom o odštetnim zahtjevima, uključujući datum svakog odštetnog zahtjeva;
- (f) dodatne informacije koje su relevantne u skladu s pravilima ili praksama koje se primjenjuju u državama članicama.

Komisija se savjetuje sa svim zainteresiranim stranama i blisko surađuje s državama članicama prije donošenja tih provedbenih akata.

Ti se provedbeni akti donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 28.a stavka 2.

Članak 16.a

Alati za usporedbu cijena osiguranja motornih vozila

1. Države članice mogu odlučiti certificirati alate koji potrošačima omogućuju besplatnu usporedbu cijena, tarifa i pokrića među pružateljima obveznog osiguranja iz članka 3. kao „neovisne alate za usporedbu cijena osiguranja motornih vozila” ako su ispunjeni uvjeti iz stavka 2.
2. Alat za usporedbu u smislu stavka 1.:
 - (a) operativno je neovisan o pružateljima usluga obveznog osiguranja iz članka 3. i njime se osigurava da su pružatelji usluga jednako zastupljeni u rezultatima pretraživanja;
 - (b) jasno navodi identitet vlasnikâ i operatorâ alata za usporedbu;
 - (c) utvrđuje jasne i objektivne kriterije na kojima se temelji usporedba;
 - (d) služi se jednostavnim i nedvosmislenim jezikom;
 - (e) pruža točne i ažurirane informacije te navodi vrijeme posljednjeg ažuriranja;
 - (f) otvoren je svakom pružatelju obveznog osiguranja iz članka 3., stavlja na raspolaganje relevantne informacije, uključuje širok raspon ponuda koje obuhvaćaju znatan dio tržišta osiguranja motornih vozila i, u slučajevima u kojima se ponuđenim informacijama ne daje puni pregled tog tržišta, korisnika o tome na jasan način informira prije prikazivanja rezultata;

▼M1

- (g) pruža djelotvoran postupak za prijavljivanje netočnih informacija;
- (h) uključuje izjavu da se cijene temelje na pruženim informacijama i da nisu obvezujuće za pružatelje osiguranja.

▼B*Članak 17.***Samopridržaj**

Društva za osiguranje ne zahtijevaju ni od jedne osobe oštećene kao posljedica nezgode da plaća iznos samopridržaja ako se radi o osiguranju iz članka 3.

*Članak 18.***Pravo izravnog postupanja**

Države članice osiguravaju da svaka osoba oštećena kao posljedica nezgode koju je prouzročilo vozilo pokriveno osiguranjem iz članka 3. ima pravo izravnog postupanja protiv društva za osiguranje koje pokriva građanskopravnu odgovornost osobe odgovorne za nezgodu.

POGLAVLJE 7.

LIKVIDACIJA ŠTETA KOJE PROIZLAZE IZ NEZGODA KOJE PROUZROČE VOZILA POKRIVENA OSIGURANJEM IZ ČLANKA 3.*Članak 19.***Postupak likvidacije šteta**

Države članice uspostavljaju postupak iz članka 22. za likvidaciju šteta koje proizlaze iz nezgoda koje prouzroče vozila pokrivena osiguranjem iz članka 3.

Kod šteta koje se mogu likvidirati putem sustava nacionalnih ureda za osiguranje predviđenih u članku 2. države članice uspostavljaju isti postupak kao u članku 22.

Za potrebe primjene tog postupka svako upućivanje na društvo za osiguranje smatra se upućivanjem na nacionalni ured za osiguranje.

*Članak 20.***Posebne odredbe koje se odnose na naknadu štete osoba oštećenih u prometnoj nezgodi u državi članici koja nije država članica njihova boravišta**

1. Cilj je članaka od 20. do 26. utvrđivanje posebnih odredaba koje se primjenjuju na oštećene osobe koje imaju pravo na naknadu štete za štete ili ozljede koje su posljedica nezgoda u državi članici koja nije država članica boravišta oštećene osobe prouzročenih upotrebom vozila koja su osigurana i koja se uobičajeno nalaze u državi članici.

▼B

Ne dovodeći u pitanje zakonodavstvo trećih zemalja u vezi s građanskopravnom odgovornošću i međunarodnim privatnim pravom, te se odredbe također primjenjuju na oštećene osobe s boravištem u državi članici koje imaju pravo na naknadu štete za štete ili ozljede koji su posljedica nezgoda u trećim zemljama čiji su se nacionalni uredi za osiguranje pridružili sustavu zelene karte, kada su te nezgode prouzročene upotrebom vozila koja su osigurana i uobičajeno se nalaze u državi članici.

2. Članci 21. i 24. primjenjuju se samo kod nezgoda prouzročenih upotrebom vozila:

- (a) koje je osigurano preko poslovnog nastana u državi članici koja nije država boravišta oštećene osobe i
- (b) koje se uobičajeno nalazi u državi članici koja nije država boravišta oštećene osobe.

Članak 21.

Predstavnici za likvidaciju štete

1. Svaka država članica poduzima sve potrebne mjere kako bi osigurala da sva društva za osiguranje koja pokrivaju rizike iz točke 10. slova A Priloga Direktive 73/239/EEZ, s iznimkom odgovornosti prijevoznika, imenuju predstavnika za likvidaciju štete u svakoj državi članici osim u onoj u kojoj su dobila službena odobrenja za rad.

Predstavnik za likvidaciju štete odgovoran je za rješavanje i likvidaciju odštetnih zahtjeva koji proizlaze iz nezgoda u slučajevima iz članka 20. stavka 1.

Predstavnik za likvidaciju štete ima boravište ili poslovni nastan u državi članici u kojoj je imenovan.

2. Društvo za osiguranje ima diskrecijsko pravo odlučivanja o izboru svojeg predstavnika za likvidaciju štete.

Države članice ne smiju ograničavati tu slobodu izbora.

3. Predstavnik za likvidaciju štete može raditi za jedno društvo za osiguranje ili više njih.

4. Predstavnik za likvidaciju štete prikuplja u pogledu takvih odštetnih zahtjeva sve potrebne informacije u vezi s likvidacijom šteta i poduzima mjere potrebne da dogovori njihovu likvidaciju.

Obveza imenovanja predstavnika za likvidaciju štete ne isključuje pravo oštećene osobe ili njezina društva za osiguranje da pokrene postupak izravno protiv osobe koja je prouzročila nezgodu ili njezina društva za osiguranje.

5. Predstavnici za likvidaciju štete moraju imati dovoljno ovlasti da zastupaju društvo za osiguranje u odnosu na oštećene osobe u slučajevima iz članka 20. stavka 1. i da u potpunosti udovolje njihovim odštetnim zahtjevima.

Oni moraju biti u stanju obraditi slučajeve na službenom jeziku (službenim jezicima) države članice boravišta oštećene osobe.

▼B

6. Imenovanje predstavnika za likvidaciju štete samo po sebi ne predstavlja otvaranje podružnice u smislu članka 1. točke (b) Direktive 92/49/EEZ te se predstavnik za likvidaciju štete ne smatra poslovnim nastanom u smislu članka 2. točke (c) Direktive 88/357/EEZ ili poslovnim nastanom u smislu Uredbe (EZ) br. 44/2001.

*Članak 22.***Postupak naknade štete**

Države članice predviđaju obvezu, pod prijetnjom odgovarajućih učinkovitih i sustavnih financijskih ili istovjetnih administrativnih sankcija, prema kojoj u roku od tri mjeseca od dana kada je oštećena osoba podnijela svoj zahtjev za naknadu štete bilo izravno društvu za osiguranje osobe koja je prouzročila nezgodu ili njegovu predstavniku za likvidaciju štete

- (a) društvo za osiguranje osobe koja je prouzročila nezgodu ili njegov predstavnik za likvidaciju štete imaju obvezu dati obrazloženu ponudu za naknadu štete u slučajevima kada odgovornost nije sporna i kada je visina štete procijenjena; ili
- (b) društvo za osiguranje kojemu je upućen zahtjev za naknadu štete ili njegov predstavnik za likvidaciju štete imaju obvezu dati utemeljen odgovor na točke navedene u odštetnom zahtjevu u slučajevima kada je odgovornost sporna ili kada visina štete nije u potpunosti procijenjena.

Države članice donose odredbe kako bi osigurale da se, kada ponuda nije dana u roku od tri mjeseca, plaća kamata na iznos naknade štete koji oštećenoj osobi ponudi društvo za osiguranje ili dodijeli sud.

*Članak 23.***Informacijski centri**

1. Kako bi se oštećenoj osobi omogućilo da zatraži naknadu štete, svaka država članica osniva ili odobrava informacijski centar koji je odgovoran:

- (a) za vođenje registra koji sadrži sljedeće informacije:
 - i. registarske brojeve motornih vozila koja se uobičajeno nalaze na teritoriju dotične države;
 - ii. brojeve polica osiguranja koje pokrivaju upotrebu tih vozila za rizike iz točke 10. slova A Priloga Direktivi 73/239/EEZ, s iznimkom odgovornosti prijevoznika, i, ako je razdoblje valjanosti police isteklo, datum završetka osigurateljnog pokrivanja;
 - iii. društva za osiguranje koja pokrivaju upotrebu vozila za rizike iz točke 10. slova A Priloga Direktivi 73/239/EEZ, s iznimkom odgovornosti prijevoznika, te predstavnike za likvidaciju štete koje u skladu s člankom 21. ove Direktive imenuju ta društva za osiguranje, o čijim se imenima obavješćuje informacijski centar u skladu sa stavkom 2. ovog članka;

▼B

iv. popis vozila za koja u svakoj pojedinoj državi članici vrijedi pravilo odstupanja od obveze osiguravateljnog pokrića građanskopravne odgovornosti u skladu s člankom 5. stavcima 1. i 2.:

v. u pogledu vozila predviđenih u točki iv.:

- naziv institucije ili tijela određenog u skladu s trećim podstavkom članka 5. stavka 1. kao odgovornog za naknadu štete oštećenim osobama u slučajevima kada nije primjenljiv postupak predviđen u članku 2. stavku 2. točki (a) ako za vozilo vrijedi pravilo odstupanja predviđeno u prvom podstavku članka 5. stavka 1.,
- naziv tijela koje pokriva vozilo u državi članici u kojoj se uobičajeno nalazi ako za vozilo vrijedi pravilo odstupanja predviđeno u članku 5. stavku 2.:

(b) ili za koordiniranje prikupljanja i prosljeđivanja tih informacija; i

(c) za pomaganje ovlaštenim osobama da budu obaviještene o informacijama spomenutim u točki (a) podtočkama od i. do v.

Informacije pod točkom (a) podtočkama i., ii. i iii. moraju se čuvati u razdoblju od 7 godina od isteka registracije vozila ili prestanka ugovora o osiguranju.

▼M1

1.a Države članice osiguravaju da društva za osiguranje ili drugi subjekti informacijskim centrima moraju dostaviti informacije iz stavka 1. točke (a) podtočaka i., ii. i iii. te ih obavijestiti kad god polica osiguranja postane nevažeća ili na drugi način više ne pokriva vozilo s registarskim brojem.

▼B

2. Društva za osiguranje iz točke (a) podtočke iii. stavka 1. obavješćuju informacijske centre svih država članica o imenu i adresi predstavnika za likvidaciju štete kojega su u skladu s člankom 21. imenovala u svakoj pojedinoj državi članici.

3. Države članice osiguravaju da oštećena osoba ima pravo u razdoblju od sedam godina nakon nezgode bez odlaganja dobiti sljedeće informacije od informacijskog centra države članice u kojoj boravi, države članice u kojoj se vozilo uobičajeno nalazi ili države članice u kojoj se nezgoda dogodila:

(a) ime i adresu društva za osiguranje;

(b) broj police osiguranja; i

(c) ime i adresu predstavnika za likvidaciju štete društva za osiguranje u državi boravišta oštećene osobe.

Informacijski centri međusobno surađuju.

4. Informacijski centri daju oštećenoj osobi ime i adresu vlasnika ili uobičajenog vozača odnosno registriranog imatelja vozila ako oštećena osoba ima legitiman interes za dobivanje tih informacija. Za potrebe ove odredbe informacijski centar obraća se posebno:

(a) društvu za osiguranje; ili

▼B

(b) ustanovi za registraciju vozila.

Ako za vozilo vrijedi pravilo odstupanja predviđeno u članku 5. stavku 1., informacijski centar obavještuje oštećenu osobu o nazivu institucije ili tijela koje je u skladu s trećim podstavkom članka 5. stavka 1. određeno kao odgovorno za naknadu štete oštećenim osobama u slučajevima kada nije primjenljiv postupak predviđen člankom 2. točkom (a).

Ako za vozilo vrijedi pravilo odstupanja predviđeno u članku 5. stavku 2., informacijski centar obavještuje oštećenu osobu o nazivu tijela koje pokriva vozilo u državi u kojoj se ono uobičajeno nalazi.

5. Ne dovodeći u pitanje njihove obveze na temelju stavaka 1. i 4., države članice osiguravaju da informacijski centri dostavljaju informacije navedene u tim stavcima svakom sudioniku prometne nezgode koju je prouzročilo vozilo pokriveno osiguranjem iz članka 3.

▼M1

6. Obrada osobnih podataka koja proizlazi iz stavaka od 1. do 5. provodi se u skladu s Uredbom (EU) 2016/679.

▼B*Članak 24.***Tijela za naknadu štete**

1. Svaka država članica osniva ili odobrava tijelo za naknadu štete, koje je odgovorno za naknadu štete oštećenim osobama u slučajevima iz članka 20. stavka 1.

Te oštećene osobe mogu podnijeti svoj odštetni zahtjev tijelu za naknadu štete u državi članici njihova boravišta:

- (a) ako u roku od tri mjeseca od dana kada je oštećena osoba podnijela svoj odštetni zahtjev društvu za osiguranje vozila čija je upotreba prouzročila nezgodu ili njegovu predstavniku za likvidaciju štete, društvo za osiguranje ili njegov predstavnik za likvidaciju štete ne daju utemeljen odgovor na točke navedene u odštetnom zahtjevu; ili
- (b) ako društvo za osiguranje nije imenovalo predstavnika za likvidaciju štete u državi članici boravišta oštećene osobe u skladu s člankom 20. stavkom 1.; u tom slučaju oštećene osobe ne mogu podnijeti odštetni zahtjev tijelu za naknadu štete ako su odštetni zahtjev podnijele izravno društvu za osiguranje vozila čija je upotreba prouzročila nezgodu i ako su primile utemeljen odgovor u roku od tri mjeseca od podnošenja zahtjeva.

Oštećene osobe ne mogu međutim podnijeti odštetni zahtjev tijelu za naknadu štete ako su poduzele pravne korake izravno protiv društva za osiguranje.

Tijelo za naknadu štete pokreće postupak u roku od dva mjeseca od dana kada mu oštećena osoba podnese odštetni zahtjev, ali prekida taj postupak ako društvo za osiguranje ili njegov predstavnik za likvidaciju štete naknadno daju utemeljen odgovor na odštetni zahtjev.

▼B

Tijelo za naknadu štete odmah obavlja:

- (a) društvo za osiguranje vozila čija je upotreba prouzročila nezgodu ili predstavnika za likvidaciju štete;
- (b) tijelo za naknadu štete u državi članici u kojoj je poslovni nastan društva za osiguranje koje je izdalo policu;
- (c) osobu koja je prouzročila nezgodu, ako je poznata;

da je od oštećene osobe primilo odštetni zahtjev i da će odgovoriti na taj zahtjev u roku od dva mjeseca od njegova podnošenja.

Ova odredba ne dovodi u pitanje pravo država članica da naknadu štete od strane tog tijela smatraju supsidijarnom ili ravnopravnom, kao ni pravo da predvide likvidaciju štete između tog tijela i osobe ili osoba koje su prouzročile nezgodu i drugih društava za osiguranje ili ustanova za socijalno osiguranje koji su dužni nadoknaditi štetu oštećenoj osobi u pogledu iste nezgode. Međutim, države članice ne smiju dopustiti tijelu da isplatu naknade štete učini podložnom bilo kojim uvjetima osim onima koji su predviđeni ovom Direktivom, a posebno tome da oštećena osoba na bilo koji način mora dokazati da odgovorna osoba nije u mogućnosti ili odbija isplatiti naknadu štete.

2. Tijelo za naknadu štete koje je isplatilo naknadu štete oštećenoj osobi u državi članici njezina boravišta ima pravo zatražiti nadoknadu iznosa koji je platilo kao naknadu štete od tijela za naknadu štete u državi članici u kojoj je poslovni nastan društva za osiguranje koje je izdalo policu.

Potonje tijelo tada nasljeđuje prava oštećene osobe protiv osobe koja je prouzročila nezgodu ili njezina društva za osiguranje ako je tijelo za naknadu štete u državi članici boravišta oštećene osobe dalo naknadu štete za pretrpljenu štetu ili ozljedu.

Svaka država članica obvezna je priznati tu subrogaciju kako ju je predvidjela bilo koja druga država članica.

3. Ovaj članak proizvodi pravne učinke:

- (a) nakon što se između tijela za naknadu štete koja su osnovala ili odobrile države članice sklopi sporazum koji se odnosi na njihove zadaće i obveze te na postupke za nadoknadu sredstava;
- (b) od dana koji odredi Komisija, nakon što se u bliskoj suradnji s državama članicama uvjerila da je takav sporazum zaključen.

Članak 25.

Naknada štete

1. Ako je nemoguće utvrditi vozilo ili ako je u roku od dva mjeseca nakon nezgode nemoguće utvrditi društvo za osiguranje, oštećena osoba može zatražiti naknadu štete od tijela za naknadu štete u državi članici u kojoj boravi. Naknada štete daje se u skladu s odredbama članaka 9. i 10. Tijelo za naknadu štete tada ima pravo podnijeti odštetni zahtjev pod uvjetima koji su propisani člankom 24. stavkom 2.:

▼B

- (a) kada se ne može utvrditi društvo za osiguranje: garancijskom fondu u državi članici u kojoj se vozilo uobičajeno nalazi;
- (b) kod nepoznatog vozila: garancijskom fondu u državi članici u kojoj se nezgoda dogodila;
- (c) kod vozila iz trećih zemalja: garancijskom fondu u državi članici u kojoj se nezgoda dogodila.

2. Ovaj se članak primjenjuje na nezgode koje su prouzročila vozila iz trećih zemalja obuhvaćena člancima 7. i 8.

▼M1*Članak 25.a*

Zaštita oštećenih osoba u pogledu štete nastale kao posljedica nezgoda koje su se dogodile u državi članici koja nije njihova država članica boravišta u slučaju nesolventnosti društva za osiguranje

1. Svaka država članica osniva ili ovlašćuje tijelo sa zadatkom osiguranja naknade štete oštećenim osobama koje imaju boravište na njezinu državnom području, u slučajevima iz članka 20. stavka 1., barem do granica obveze osiguranja, za oštećenje stvari ili tjelesne ozljede koji su prouzročeni vozilom koje osigurava društvo za osiguranje, od trenutka kada se:

- (a) nad društvom za osiguranje počne provoditi stečajni postupak; ili
- (b) nad društvom za osiguranje počne provoditi postupak likvidacije kako je definiran u članku 268. stavku 1. točki (d) Direktive 2009/138/EZ.

2. Svaka država članica poduzima odgovarajuće mjere kako bi osigurala da tijelo iz stavka 1. ima na raspolaganju dostatna sredstva za naknadu štete oštećenim osobama u skladu s pravilima utvrđenima u stavku 10. kada isplate naknade štete dospijevaju u situacijama predviđenima u stavku 1. točkama (a) i (b). Te mjere mogu uključivati zahtjeve za uplatu financijskih doprinosa, pod uvjetom da su uvedeni samo u odnosu na društva za osiguranje kojima je odobrenje za rad izdala država članica koja je uvela te zahtjeve.

3. Ne dovodeći u pitanje bilo koju obvezu iz članka 280. Direktive 2009/138/EZ, svaka država članica osigurava da se, kad god nadležni sud ili bilo koje drugo nadležno tijelo izda nalog ili donese odluku o pokretanju postupka iz stavka 1. točke (a) ili (b) u odnosu na društvo za osiguranje čija je matična država članica ta država članica, taj nalog ili odluka javno objavi. Tijelo iz stavka 1. s poslovnim nastanom u matičnoj državi članici društva za osiguranje osigurava da se sva tijela iz stavka 1. i sva tijela za naknadu štete iz članka 24. u svim državama članicama odmah obavješćuju o tom nalogu ili toj odluci.

4. Oštećena osoba može podnijeti odštetni zahtjev izravno tijelu iz stavka 1.

▼ **M1**

5. Po primitku odštetnog zahtjeva tijelo iz stavka 1. obavještuje ekvivalentno tijelo u matičnoj državi članici društva za osiguranje, tijelo za naknadu štete iz članka 24. države članice boravišta oštećene osobe i društvo za osiguranje nad kojim se provodi stečajni ili likvidacijski postupak, ili njegovog upravitelja ili likvidatora, kako su definirani u članku 268. stavku 1. točki (e) odnosno (f) Direktive 2009/138/EZ, da je od oštećene osobe primilo odštetni zahtjev.

6. Društvo za osiguranje nad kojim se provodi stečajni ili likvidacijski postupak ili njegov upravitelj ili likvidator obavještuje tijelo iz stavka 1. kada isplaćuje naknadu ili odbija odgovornost u pogledu odštetnog zahtjeva koji je također primilo tijelo iz stavka 1.

7. Države članice osiguravaju da tijelo iz stavka 1., među ostalim na temelju informacija koje je oštećena osoba dostavila na njegov zahtjev, oštećenoj osobi dostavi obrazloženu ponudu za naknadu štete ili utemeljen odgovor kako je predviđeno u drugom podstavku ovog stavka, u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom, u roku od tri mjeseca od datuma na koji je oštećena osoba tijelu podnijela svoj zahtjev za naknadu štete.

Za potrebe prvog podstavka tijelo:

- (a) daje obrazloženu ponudu za naknadu štete ako utvrdi da je odgovorno za isplatu naknade štete u skladu sa stavkom 1. točkom (a) ili (b), da odštetni zahtjev nije osporen i da je visina štete djelomično ili u cijelosti procijenjena;
- (b) daje utemeljen odgovor na točke navedene u odštetnom zahtjevu ako utvrdi da nije odgovoran za isplatu naknade štete u skladu sa stavkom 1. točkom (a) ili (b) ili ako je odgovornost odbijena ili nije jasno utvrđena ili pak visina štete nije u potpunosti procijenjena.

8. Ako se naknada štete duguje u skladu sa stavkom 7. drugim podstavkom točkom (a), tijelo iz stavka 1. naknadu štete oštećenoj osobi isplaćuje bez nepotrebne odgode, a u svakom slučaju u roku od tri mjeseca nakon što je oštećena osoba prihvatila obrazloženu ponudu za naknadu štete iz stavka 7. drugog podstavka točke (a).

Ako je visina štete samo djelomično procijenjena, zahtjevi u pogledu plaćanja naknade štete utvrđeni u prvom podstavku primjenjuju se na tu djelomično procijenjenu štetu i to od trenutka prihvatanja odgovarajuće obrazložene ponude za naknadu štete.

9. Države članice osiguravaju da u svim fazama postupka iz ovog članka tijelo iz stavka 1. ima sve potrebne ovlasti i nadležnosti kako bi moglo pravodobno surađivati s drugim takvim tijelima u drugim državama članicama, s tijelima koja su osnovana ili ovlaštena u skladu s člancima 10.a i 24. u svim državama članicama i s drugim zainteresiranim stranama, uključujući društvo za osiguranje nad kojim se provodi stečajni ili likvidacijski postupak, njegovog predstavnika za likvidaciju štete ili upravitelja ili likvidatora i nacionalna nadležna tijela država članica. Takva suradnja uključuje traženje, primanje i pružanje informacija, među ostalim o pojedinostima određenih odštetnih zahtjeva, tamo gdje je to potrebno.

▼ **M1**

10. Ako se matična država članica društva za osiguranje navedenog u stavku 1. razlikuje od države članice u kojoj oštećena osoba ima boravište, tijelo iz stavka 1. u državi članici u kojoj oštećena osoba ima boravište, a koje je isplatilo naknadu štete toj oštećenoj osobi u skladu sa stavkom 8. ima pravo od tijela iz stavka 1. u matičnoj državi članici društva za osiguranje zahtijevati potpunu nadoknadu iznosa isplaćene naknade štete.

Tijelo iz stavka 1. u matičnoj državi članici društva za osiguranje izvršava uplatu tijelu iz stavka 1. u državi članici u kojoj oštećena osoba ima boravište, a koje je oštećenoj osobi isplatilo naknadu štete u skladu sa stavkom 8. u razumnom roku nakon primitka zahtjeva za takvu nadoknadu koji nije dulji od šest mjeseci, osim ako su se ta tijela drukčije dogovorila u pisanom obliku.

Na tijelo koje je isplatilo naknadu štete u skladu s prvim podstavkom prelaze prava oštećene osobe prema osobi koja je prouzročila nezgodu ili njezinom društvu za osiguranje, osim prema ugovaratelju osiguranja ili drugoj osiguranoj osobi koja je prouzročila nezgodu ako bi odgovornost ugovaratelja osiguranja ili osigurane osobe pokrilo nesolventno društvo za osiguranje u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom. Svaka država članica obvezna je priznati tu subrogaciju kako ju je predvidjela bilo koja druga država članica.

11. Stavcima od 1. do 10. ne dovodi se u pitanje pravo država članica da:

- (a) naknadu štete koju isplati tijelo iz stavka 1. smatraju supsidijarnom ili ravnopravnom;
- (b) u pogledu iste nezgode predvide likvidaciju štete između:
 - i. tijela iz stavka 1.;
 - ii. osobe ili osoba odgovornih za nezgodu;
 - iii. drugih društava za osiguranje ili tijela za socijalno osiguranje koji su dužni nadoknaditi štetu oštećenoj osobi.

12. Države članice ne dopuštaju tijelu iz stavka 1. da isplatu naknade štete učini podložnom bilo kojim zahtjevima osim onima koji su utvrđeni u ovoj Direktivi. Države članice osobito ne dopuštaju tijelu iz stavka 1. da isplatu naknade štete učini podložnom zahtjevu da oštećena osoba dokaže da odgovorna pravna ili fizička osoba nije u mogućnosti ili odbija isplatiti naknadu štete.

13. Tijela iz stavka 1. ili subjekti iz drugog podstavka ovog stavka nastoje do 23. prosinca 2023. sklopiti sporazum radi provedbe ovog članka u pogledu njihovih funkcija i obveza te postupaka za nadoknadu u skladu s ovim člankom.

▼ M1

U tu svrhu, do 23. lipnja 2023. svaka država članica:

- (a) osniva ili ovlašćuje tijelo iz stavka 1. te mu daje ovlast za pregovaranje o takvom sporazumu i njegovo sklapanje; ili
- (b) određuje subjekt i daje mu ovlast za pregovaranje o takvom sporazumu i njegovo sklapanje, u kojem će tijelo iz stavka 1. postati stranka kada bude osnovano ili ovlašteno.

O sporazumu iz prvog podstavka odmah se obavješćuje Komisija.

Ako sporazum iz prvog podstavka nije sklopljen do 23. prosinca 2023., Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s postupkom iz članka 28.b kako bi utvrdila postupovne zadaće i postupovne obveze tijela iz stavka 1. u pogledu nadoknade.

▼ B*Članak 26.***Središnje tijelo****▼ M1**

Države članice poduzimaju sve odgovarajuće mjere kojima oštećenim osobama, njihovim osiguravateljima ili njihovim pravnim zastupnicima olakšavaju pravodobno dostavljanje osnovnih podataka potrebnih za likvidaciju šteta.

▼ B

Ti se osnovni podaci stavljaju na raspolaganje, prema potrebi, u elektroničkom obliku u središnjem registru u svakoj državi članici, a mogu im pristupiti uključene strane na temelju izričitog zahtjeva.

▼ M1*Članak 26.a***Informiranje oštećenih osoba**

Države članice koje osnivaju ili ovlašćuju različita tijela za naknadu štete u skladu s člankom 10. stavkom 1., člankom 10.a stavkom 1., člankom 24. stavkom 1. i člankom 25.a stavkom 1. osiguravaju da oštećene osobe imaju pristup bitnim informacijama o mogućim načinima podnošenja zahtjeva za naknadu štete.

▼ B*Članak 27.***Sankcije**

Države članice određuju sankcije za kršenje nacionalnih odredaba koje donesu u provedbi ove Direktive i poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale njihovu primjenu. Sankcije su učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće. Države članice čim prije obavješćuju Komisiju o svim izmjenama koje se odnose na odredbe donesene na temelju ovog članka.

▼B

POGLAVLJE 8.
ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 28.

Nacionalne odredbe

1. Države članice mogu u skladu s Ugovorom zadržati ili donijeti odredbe koje su za oštećenu osobu povoljnije od odredaba potrebnih za usklađivanje s ovom Direktivom.

▼M1

Države članice mogu zahtijevati osiguranje motornih vozila koje ispunjava zahtjeve ove Direktive za svu motornu opremu koja se koristi na kopnu i koja nije obuhvaćena definicijom „vozila” iz članka 1. točke 1. te na koju se ne primjenjuje članak 3.

▼B

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

▼M1

Članak 28.a

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže Europski odbor za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje osnovan Odlukom Komisije 2004/9/EZ ⁽¹⁾. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾.

2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 28.b

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 9. stavka 2. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme počevši od 22. prosinca 2021.

Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 10.a stavka 13. četvrtog podstavka i članka 25.a stavka 13. četvrtog podstavka dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od sedam godina počevši od 22. prosinca 2021. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.

⁽¹⁾ Odluka Komisije 2004/9/EZ od 5. studenoga 2003. o osnivanju Europskog odbora za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje (SL L 3, 7.1.2004., str. 34.).

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

▼ **M1**

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 9. stavka 2., članka 10.a stavka 13. četvrtog podstavka i članka 25.a stavka 13. četvrtog podstavka. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. ⁽¹⁾.

5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

6. Delegirani akt donesen na temelju članka 9. stavka 2., članka 10.a stavka 13. četvrtog podstavka i članka 25.a stavka 13. četvrtog podstavka stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od tri mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za tri mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 28.c

Evaluacija i preispitivanje

1. Najkasnije pet godina nakon odgovarajućih datuma početka primjene članaka 10.a i 25.a kako je navedeno u članku 30. drugom, trećem i četvrtom stavku, Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o funkcioniranju, međusobnoj suradnji i financiranju tijela iz članaka 10.a i 25.a. Izvješću se prema potrebi prilaže zakonodavni prijedlog. U pogledu financiranja tih tijela, izvješće uključuje barem sljedeće:

(a) ocjenu financijskih kapaciteta i financijskih potreba tijela za naknadu štete u odnosu na njihove potencijalne obveze, uzimajući u obzir rizik od nesolventnosti osiguravatelja motornih vozila na tržištima država članica;

(b) ocjenu usklađenosti pristupa financiranju tijela za naknadu štete;

(c) ako je izvješću priložen zakonodavni prijedlog, procjenu učinka doprinosâ na premije iz ugovora o osiguranju motornih vozila.

2. Najkasnije 24. prosinca 2030. Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru u kojem evaluira provedbu ove Direktive, uz iznimku elemenata na koje se odnosi evaluacija iz stavka 1., među ostalim u pogledu:

(a) primjene ove Direktive u pogledu tehnološkog razvoja, posebno u pogledu autonomnih i poliautonomnih vozila;

⁽¹⁾ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

▼ M1

- (b) primjerenosti područja primjene ove Direktive, uzimajući u obzir rizike od nezgoda koje predstavljaju različita motorna vozila;
- (c) u obliku preispitivanja, djelotvornosti sustavâ za razmjenu informacija za potrebe provjera osiguranja u prekograničnim situacijama, uključujući, ako je potrebno, procjenu izvedivosti upotrebe postojećih sustava za razmjenu informacija u takvim slučajevima, te u svakom slučaju analizu ciljeva sustava za razmjenu informacija i procjenu njihovih troškova; i
- (d) korištenja, od strane društava za osiguranje, sustava u kojima na premije utječu potvrde o odštetnim zahtjevima ugovaratelja osiguranja, među ostalim sustava „bonus-malus” ili bonusa za nepodnošenje odštetnog zahtjeva.

Tom se izvješću prema potrebi prilaže zakonodavni prijedlog.

▼ B*Članak 29.***Stavljanje izvan snage**

Ovim se stavlja izvan snage direktive 72/166/EEZ, 84/5/EEZ, 90/232/EEZ, 2000/26/EZ i 2005/14/EZ, kako su izmijenjene direktivama navedenima u Prilogu I. dijelu A, ne dovodeći u pitanje obveze država članica u odnosu na rokove za prenošenje u nacionalno pravo i primjenu direktiva navedenih u Prilogu I. dijelu B.

Upućivanja na direktive stavljene izvan snage tumače se kao upućivanja na ovu Direktivu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom u Prilogu II.

*Članak 30.***Stupanje na snagu**

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

▼ M1

Članak 10.a stavci od 1. do 12. primjenjuju se od datuma sporazuma iz članka 10.a stavka 13. prvog podstavka ili od datuma početka primjene delegiranog akta Komisije iz članka 10.a stavka 13. četvrtog podstavka.

Članak 25.a stavci od 1. do 12. primjenjuju se od datuma sporazuma iz članka 25.a stavka 13. prvog podstavka ili od datuma početka primjene delegiranog akta Komisije iz članka 25.a stavka 13. četvrtog podstavka.

Međutim, članak 10.a stavci od 1. do 12. i članak 25.a stavci od 1. do 12. ne primjenjuju se prije 23. prosinca 2023.

Članak 16. drugi stavak druga rečenica te treći, četvrti i peti stavak primjenjuju se od 23. travnja 2024. ili od datuma početka primjene provedbenog akta Komisije iz članka 16. šestog stavka, ovisno o tome koji je datum kasniji.

▼ B*Članak 31.***Adresati**

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

PRILOG I.

DIO A

Direktive stavljene izvan snage s popisom njihovih kasnijih izmjena

(koje se navode se u članku 29.)

Direktiva Vijeća 72/166/EEZ
(SL L 103, 2.5.1972., str. 1.)

Direktiva Vijeća 72/430/EEZ
(SL L 291, 28.12.1972., str. 162.)

Direktiva Vijeća 84/5/EEZ samo članak 4.
(SL L 8, 11.1.1984., str. 17.)

Direktiva 2005/14/EZ Europskog parlamenta i samo članak 1.
Vijeća
(SL L 149, 11.6.2005., str. 14.)

Direktiva Vijeća 84/5/EEZ
(SL L 8, 11.1.1984., str. 17.)

Prilog I., točka IX.F Pristupnog dokumenta iz 1985.
(SL L 302, 15.11.1985., str. 218.)

Direktiva Vijeća 90/232/EEZ samo članak 4.
(SL L 129, 19.5.1990., str. 33.)

Direktiva 2005/14/EZ Europskog parlamenta i samo članak 2.
Vijeća
(SL L 149, 11.6.2005., str. 14.)

Direktiva Vijeća 90/232/EEZ
(SL L 129, 19.5.1990., str. 33.)

Direktiva 2005/14/EZ Europskog parlamenta i samo članak 4.
Vijeća
(SL L 149, 11.6.2005., str. 14.)

Direktiva 2000/26/EZ Europskog parlamenta i Vijeća
(SL L 181, 20.7.2000., str. 65.)

Direktiva 2005/14/EZ Europskog parlamenta i samo članak 5.
Vijeća
(SL L 149, 11.6.2005., str. 14.)

Direktiva 2005/14/EZ Europskog parlamenta i Vijeća
(SL L 149, 11.6.2005., str. 14.)

DIO B

Popis rokova za prenošenje u nacionalno pravo i primjenu

(koji se navode u članku 29.)

Direktiva	Vremenski rok za prijenos	Datum primjene
72/166/EEZ	31. prosinca 1973.	—
72/430/EEZ	—	1. siječnja 1973.
84/5/EEZ	31. prosinca 1987.	31. prosinca 1988.
90/232/EEZ	31. prosinca 1992.	—
2000/26/EZ	19. srpnja 2002.	19. siječnja 2003.
2005/14/EZ	11. lipnja 2007.	—

PRILOG II.

KORELACIJSKA TABLICA

Direktiva 72/166/EEZ	Direktiva 84/5/EEZ	Direktiva 90/232/EEZ	Direktiva 2000/26/EEZ	Ova Direktiva
Članak 1., točke 1. do 3.				Članak 1., točke 1. do 3.
Članak 1., točka 4., prva alineja				Članak 1., točka 4. podtočka (a)
Članak 1., točka 4., druga alineja				Članak 1., točka 4. podtočka (b)
Članak 1., točka 4., treća alineja				Članak 1., točka 4. podtočka (c)
Članak 1., točka 4., četvrta alineja				Članak 1., točka 4. podtočka (d)
Članak 1., točka 5.				Članak 1., točka 5.
Članak 2. stavak 1.				Članak 4.
Članak 2. stavak 2., uvodni tekst				Članak 2. uvodni tekst
Članak 2. stavak 2., prva alineja				Članak 2. točka (a)
Članak 2. stavak 2., druga alineja				Članak 2. točka (b)
Članak 2. stavak 2., treća alineja				Članak 2. točka (c)
Članak 3. stavak 1., prva rečenica				Članak 3. prvi stavak
Članak 3. stavak 1., druga rečenica				Članak 3., drugi stavak
Članak 3. stavak 2., uvodni tekst				Članak 3. treći stavak, uvodni tekst
Članak 3. stavak 2., prva alineja				Članak 3., treći stavak, točka (a)
Članak 3. stavak 2., druga alineja				Članak 3., treći stavak, točka (b)
Članak 4., uvodni tekst				Članak 5. stavak 1., prvi podstavak
Članak 4. točka (a), prvi podstavak				Članak 5. stavak 1., prvi podstavak
Članak 4., točka (a), drugi podstavak, prva rečenica				Članak 5. stavak 1., drugi podstavak
Članak 4., točka (a), drugi podstavak, druga rečenica				Članak 5. stavak 1., treći podstavak

▼B

Direktiva 72/166/EEZ	Direktiva 84/5/EEZ	Direktiva 90/232/EEZ	Direktiva 2000/26/EEZ	Ova Direktiva
Članak 4., točka (a), drugi podstavak, treća rečenica				Članak 5. stavak 1., četvrti podstavak
Članak 4., točka (a), drugi podstavak, četvrta rečenica				Članak 5. stavak 1., peti podstavak
Članak 4., točka (b). prvi podstavak				Članak 5. stavak 2., prvi podstavak
Članak 4., točka (b). drugi podstavak, prva rečenica				Članak 5. stavak 2., drugi podstavak
Članak 4., točka (b). drugi podstavak, druga rečenica				Članak 5. stavak 2., treći podstavak
Članak 4., točka (b). treći podstavak, prva rečenica				Članak 5. stavak 2., četvrti podstavak
Članak 4., točka (b). treći podstavak, druga rečenica				Članak 5. stavak 2., peti podstavak
Članak 5. uvodni tekst				Članak 6. prvi podstavak, uvodni tekst
Članak 5. prva alineja				Članak 6. prvi podstavak, točka (a)
Članak 5. druga alineja				Članak 6. prvi podstavak, točka (b)
Članak 5. završni tekst				Članak 6. drugi stavak
Članak 6.				Članak 7.
Članak 7. stavak 1.				Članak 8. stavak 1., prvi podstavak
Članak 7. stavak 2.				Članak 8. stavak 1., drugi podstavak
Članak 7. stavak 3.				Članak 8. stavak 2.
Članak 8.				—
	Članak 1. stavak 1.			Članak 3, četvrti stavak
	Članak 1. stavak 2.			Članak 9. stavak 1.
	Članak 1. stavak 3.			Članak 9. stavak 2.
	Članak 1. stavak 4.			Članak 10. stavak 1.
	Članak 1. stavak 5.			Članak 10. stavak 2.

▼ B

Direktiva 72/166/EEZ	Direktiva 84/5/EEZ	Direktiva 90/232/EEZ	Direktiva 2000/26/EEZ	Ova Direktiva
	Članak 1. stavak 6.			Članak 10. stavak 3.
	Članak 1. stavak 7.			Članak 10. stavak 4.
	Članak 2. stavak 1. prvi podstavak, uvodni tekst			Članak 13. stavak 1., prvi podstavak, uvodni tekst
	Članak 2. stavak 1., prva alineja			Članak 13. stavak 1., prvi podstavak, točka (a)
	Članak 2. stavak 1., druga alineja			Članak 13. stavak 1., prvi podstavak, točka (b)
	Članak 2. stavak 1., treća alineja			Članak 13. stavak 1., prvi podstavak, točka (c)
	Članak 2. stavak 1. prvi podstavak, završni tekst			Članak 13. stavak 1., prvi podstavak, uvodni tekst
	Članak 2. stavak 1., drugi i treći podstavci			Članak 13. stavak 1., drugi i treći podstavci
	Članak 2. stavak 2.			Članak 13. stavak 2.
	Članak 3.			Članak 12. stavak 2.
	Članak 4.			—
	Članak 5.			—
	Članak 6.			—
		Članak 1. prvi stavak		Članak 12. stavak 1.
		Članak 1. drugi stavak		Članak 13. stavak 3.
		Članak 1. treći stavak		—
		Članak 1.a, prva rečenica		Članak 12. stavak 3., prvi podstavak
		Članak 1.a, druga rečenica		Članak 12. stavak 3., drugi podstavak
		Članak 2., uvodni tekst		Članak 14. uvodni tekst
		Članak 2., prva alineja		Članak 14., točka (a)
		Članak 2., druga alineja		Članak 14., točka (b)

▼ B

Direktiva 72/166/EEZ	Direktiva 84/5/EEZ	Direktiva 90/232/EEZ	Direktiva 2000/26/EEZ	Ova Direktiva
		Članak 3.		—
		Članak 4.		Članak 11.
		Članak 4.a		Članak 15.
		Članak 4.b, prva rečenica		Članak 16., prvi stavak
		Članak 4.b, druga rečenica		Članak 16., drugi stavak
		Članak 4.c		Članak 17.
		Članak 4.d	Članak 3.	Članak 18.
		Članak 4.e, prvi stavak		Članak 19., prvi stavak
		Članak 4.e, drugi stavak, prva rečenica		Članak 19., drugi stavak
		Članak 4.e, drugi stavak, druga rečenica		Članak 19., treći stavak
		Članak 5. stavak 1.		Članak 23. stavak 5.
		Članak 5. stavak 2.		—
		Članak 6.		—
			Članak 1. stavak 1.	Članak 20. stavak 1.
			Članak 1. stavak 2.	Članak 20. stavak 2.
			Članak 1. stavak 3.	Članak 25. stavak 2.
			Članak 2., uvodni tekst	—
			Članak 2., točka (a)	Članak 1., točka 6.
			Članak 2., točka (b)	Članak 1. točka 7.
			Članak 2., točke (c), (d) i (e)	—
			Članak 4. stavak 1., prva rečenica	Članak 21. stavak 1., prvi podstavak
			Članak 4. stavak 1., druga rečenica	Članak 21. stavak 1., drugi podstavak

▼ B

Direktiva 72/166/EEZ	Direktiva 84/5/EEZ	Direktiva 90/232/EEZ	Direktiva 2000/26/EEZ	Ova Direktiva
			Članak 4. stavak 1., treća rečenica	Članak 21. stavak 1., treći podstavak
			Članak 4. stavak 2., prva rečenica	Članak 21. stavak 2., prvi podstavak
			Članak 4. stavak 2., druga rečenica	Članak 21. stavak 2., drugi podstavak
			Članak 4. stavak 3.	Članak 21. stavak 3.
			Članak 4. stavak 4., prva rečenica	Članak 21. stavak 4., prvi podstavak
			Članak 4. stavak 4., druga rečenica	Članak 21. stavak 4., drugi podstavak
			Članak 4. stavak 5., prva rečenica	Članak 21. stavak 5., prvi podstavak
			Članak 4. stavak 5., druga rečenica	Članak 21. stavak 5., drugi podstavak
			Članak 4. stavak 6.	Članak 22.
			Članak 4. stavak 7.	—
			Članak 4. stavak 8.	Članak 21. stavak 6.
			Članak 5. stavak 1., prvi podstavak, uvodni tekst	Članak 23. stavak 1., prvi podstavak, uvodni tekst
			Članak 5. stavak 1., prvi podstavak, točka (a), uvodni tekst	Članak 23. stavak 1., prvi podstavak, točka (a), uvodni tekst
			Članak 5. stavak 1., prvi podstavak, točka (a) podtočka 1.	Članak 23. stavak 1., prvi podstavak, točka (a) podtočka i.
			Članak 5. stavak 1., prvi podstavak, točka (a) podtočka 2.	Članak 23. stavak 1., prvi podstavak, točka (a) podtočka ii.
			Članak 5. stavak 1., prvi podstavak, točka (a) podtočka 3.	Članak 23. stavak 1., prvi podstavak, točka (a) podtočka iii.

▼ B

Direktiva 72/166/EEZ	Direktiva 84/5/EEZ	Direktiva 90/232/EEZ	Direktiva 2000/26/EEZ	Ova Direktiva
			Članak 5. stavak 1., prvi podstavak, točka (a) podtočka 4.	Članak 23. stavak 1., prvi podstavak, točka (a) podtočka iv.
			Članak 5. stavak 1., prvi podstavak, točka (a) podtočka 5., uvodni tekst	Članak 23. stavak 1., prvi podstavak, točka (a) podtočka v., uvodni tekst
			Članak 5. stavak 1., prvi podstavak, točka (a) podtočka 5.i.	Članak 23. stavak 1., prvi podstavak, točka (a) podtočka v. prva alineja
			Članak 5. stavak 1., prvi podstavak, točka (a) podtočka 5.ii.	Članak 23. stavak 1., prvi podstavak, točka (a) podtočka v. druga alineja
			Članak 5. stavak 1., drugi podstavak,	Članak 23. stavak 1., drugi podstavak
			Članak 5. stavci 2., 3. i 4.	Članak 23. stavci 2., 3. i 4.
			Članak 5. stavak 5.	Članak 23. stavak 6.
			Članak 6. stavak 1.	Članak 24. stavak 1.
			Članak 6. stavak 2., prvi podstavak	Članak 24. stavak 2., prvi podstavak
			Članak 6. stavak 2., drugi podstavak, prva rečenica	Članak 24. stavak 2., drugi podstavak
			Članak 6. stavak 2., drugi podstavak, druga rečenica	Članak 24. stavak 2., treći podstavak
			Članak 6. stavak 3., prvi podstavak	Članak 24. stavak 3.
			Članak 6. stavak 3., drugi podstavak	—
			Članak 6.a	Članak 26.
			Članak 7., uvodni tekst	Članak 25. stavak 1., uvodni tekst
			Članak 7., točka (a)	Članak 25. stavak 1., točka (a)

▼ **B**

Direktiva 72/166/EEZ	Direktiva 84/5/EEZ	Direktiva 90/232/EEZ	Direktiva 2000/26/EEZ	Ova Direktiva
Članak 9.	Članak 7.	Članak 7.	Članak 7., točka (b)	Članak 25. stavak 1., točka (b)
			Članak 7., točka (c)	Članak 25. stavak 1., točka (c)
			Članak 8.	—
			Članak 9.	—
			Članak 10. stavci od 1. do 3.	—
			Članak 10. stavak 4.	Članak 28. stavak 1.
			Članak 10. stavak 5.	Članak 28. stavak 2.
				Članak 29.
			Članak 11.	Članak 30.
			Članak 12.	Članak 27.
			Članak 13.	Članak 31.
				Prilog I.
				Prilog II.